

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

576

Vragen van de leden **Karabulut** en **Kooiman** (beiden SP) aan de minister van Veiligheid en Justitie en de staatssecretaris van Volksgezondheid Welzijn en Sport over *het bericht dat de politie het steeds drukker krijgt met de bestrijding van overlast door jongeren* (ingezonden 20 oktober 2010).

Antwoord van minister **Opstelten** (Veiligheid en Justitie), mede namens de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ontvangen 23 november 2010).

Vraag 1 en 2

Wat is uw reactie op het bericht dat de politie steeds vaker moet uitrukken om jongerenoverlast aan te pakken?¹

Wat is volgens u de verklaring voor het feit dat in 2009 ruim 118 duizend incidenten met straatbendes en jongerengroepen zijn gemeld, wat een stijging is van 6% ten opzichte van 2008?

Antwoord 1 en 2

Het Nederlands Politie Instituut (NPI) heeft cijfers met betrekking tot meldingen van jeugdoverlast aangeleverd aan RTL4. De conclusies in het bericht laat ik voor de verantwoordelijkheid van de redactie van het programma. Door de verbeterde registratie van jeugdgroepen (zie ook de brief van 10 februari jl. met kenmerk 2010-0000057090) is meer zicht op de aard en omvang van de groepen en is de lokale driehoek beter in staat prioriteiten te stellen en de juiste aanpak te bepalen. Daarnaast is de aanpak van jeugd-criminaliteit één van de landelijke afspraken die zijn gemaakt met de politie. Het exacte verband tussen het een en het ander is niet onderzocht maar aangenomen mag worden dat de extra inzet van de politie op jeugdoverlast leidt tot een stijging van het aantal registraties met betrekking tot incidenten. Het Kabinet heeft grote ambities waar het gaat om het terugdringen van overlast door jongeren en veiligheid op straat. Er ligt inmiddels een wetsvoorstel in de Tweede Kamer dat het mogelijk moet maken een straat- of gebiedsverbod op te leggen aan notoire overlastgevers.

Vraag 3

Deelt u de mening dat politie moet optreden tegen overlastgevende jongeren, maar dat u ook samen met gemeenten moet zorgen voor structurele afname jeugdoverlast? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?

¹ RTL 4, «Meer politie-inzet wegens jeugdoverlast», 18 oktober 2010.

Antwoord 3

De aanpak van overlast is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van ondermeer het Rijk, gemeenten en de politie. Met de inwerkingtreding van de Wet Maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast op 1 september jl. zijn de bestuurlijke mogelijkheden uitgebreid om overlast aan te pakken. Om gemeenten behulpzaam te zijn bij de structurele aanpak van overlast en het gebruik van de nieuwe bestuurlijke maatregelen is een handreiking gemaakt.

Vraag 4 en 5

Hoe verklaart u de grote verschillen in gemelde incidenten met jongeren tussen gemeenten?

Wat hebben de steden en wijken waarin de overlast door jongeren het grootst is met elkaar gemeen, bijvoorbeeld voor wat betreft werkloosheid, schooluitval en segregatie? Is dat al onderzocht en geanalyseerd? Zo nee, waarom niet? Bent u bereid dat onderzoek te laten verrichten?

Antwoord 4 en 5

Er zijn al diverse onderzoeken en rapporten beschikbaar over de omvang en achtergronden van problematische jeugdgroepen en de relaties met ondermeer werkloosheid, schooluitval en herkomst. Volgens de rapportage «Problematische Jeugdgroepen in Nederland. Omvang, aard en politieproces beschreven» blijkt dat hinderlijke en overlast gevende jeugdgroepen niet alleen voorkomen in de grote steden maar ook in een regio als Midden- en West-Brabant. Jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit zijn vanzelfsprekend gerelateerd aan het aantal jongeren dat in een regio of een gemeente woonachtig is. Het is met andere woorden te verwachten dat regio's met veel jongeren ook meer problematische jeugdgroepen en jeugdoverlast hebben. Daarnaast heeft de mate van verstedelijking een significant effect op het aantal problematische jeugdgroepen: het aantal hinderlijke en overlast gevende jeugdgroepen blijkt absoluut gezien het hoogst in sterk stedelijke gebieden, het laagst in de meer landelijke gemeenten. Nog meer dan bij de hinderlijke en overlast gevende jeugdgroepen neemt het aantal criminele jeugdgroepen toe naarmate de verstedelijking toeneemt.

De Raad voor de Maatschappelijke Ontwikkeling gaat in een advies uit 2008 uitgebreid in op de achtergronden van overlastgevend gedrag van jeugdgroepen. Uit het advies blijkt dat bij jongeren die overlast veroorzaken vaak sprake is van een multiproblematiek: spijbelen, voortijdig schoolverlaten, geen aansluiting bij de reguliere voorzieningen, geen werk, straatcultuur, taalproblemen en dergelijke. Verder is dit jaar in het kader van een tweetal samenwerkingsverbanden van Rijk, gemeenten en VNG voor 35 gemeenten (waarvan er 8 voorkomen in de top10 van de lijst van RTL4) een monitor uitgevoerd. Voor deze gemeenten is op basis van deze monitor bekend hoe de gehele bevolking (onderverdeeld naar autochtoon, Antilliaanse en Marokkaanse Nederlanders, Surinaamse en Turkse Nederlanders, «overig niet-westerse allochtonen» en «westerse allochtonen») scoort op de onderwerpen voortijdig schoolverlaten, werkloosheid en criminaliteit en kunnen zo onderling worden vergeleken.

Vraag 6

In hoeverre zetten gemeenten ook in op preventieve maatregelen, zoals het tegengaan van werkloosheid, begeleiding naar school, inzet van jongerenwerkers en actief spreidingsbeleid, om de integratie te bevorderen? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 6

In hun aanpak van overlast gevende jeugd voeren gemeenten een meersporrenbeleid. Naast repressieve maatregelen is er veel aandacht voor preventief, op participatie gericht jeugdbeleid. Uitgangspunt van het beleid is dat jongeren naar school gaan of werken. Daarnaast bieden gemeenten met sport, jongerenwerk en andere vrijetijdsvoorzieningen een alternatief voor de straat. Het rijk ondersteunt gemeenten met middelen en maatregelen uit de aanpak jeugdwerkloosheid, verbetering van de voorzieningen in en om de school om uitval van kwetsbare jongeren te voorkomen zoals de plusvoorzie-

ningen en de middelen die vanaf 2010 via de decentralisatie-uitkering jeugd aan gemeenten worden toegekend én via het stimuleren van jongerenparticipatie.

Vraag 7 en 8

Bent u bereid te onderzoeken welke maatregelen door gemeenten om jongeren overlast tegen te gaan ook daadwerkelijk hebben gewerkt? Zo nee, waarom niet?

In hoeverre kunnen de gemeenten van elkaar leren bij het hanteren van effectieve methodes om overlast door jongeren te voorkomen en tegen te gaan? Welke maatregelen neemt u om dat te bevorderen?

Antwoord 7 en 8

De inventarisatie van best werkende maatregelen is opgenomen op de website «Wegwijzer Jeugd en Veiligheid». Gemeenten weten de Wegwijzer goed te vinden: in de eerste maanden sinds de invoering in maart dit jaar zijn ruim 22 500 unieke bezoekers geteld die ook hebben gevonden waar zij voor kwamen: 6 000 bestanden zijn gedownload. Aansluitend en ten behoeve van het effectieve gebruik ervan door gemeenten wordt op dit moment op basis van een beoordelingssystematiek in kaart gebracht welke geïnventariseerde aanpak voor welke soort vorm van jeugdoverlast geschikt is. Daarbij is een onderverdeling gemaakt naar hinderlijke-, overlastgevende- of criminele jeugdgroepen, naar persoons-, groeps- of domeingerichte aanpakken en naar de aard van de aanpak (preventief dan wel repressief) en de soort risicofactor waarvan sprake is (alcohol, geweld etc.). Gemeenten kunnen via de Wegwijzer Jeugd en Veiligheid leren van de aanpak die door andere gemeenten succesvol is ingezet. Daarnaast vinden er regionale bijeenkomsten voor gemeenten plaats waarin informatie omtrent de aanpak van jeugdoverlast wordt gedeeld.